

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

38. An tempore interdicti possit Missa celebrari in quocumque Oratorio ab
Episcopo approbato? Ex p. 5. tr. 10. res. 60

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

& Monasteriis, ubi ordinariē fideles sunt ad id con-
gregati, non verò pro aliis locis extraordinariis quā-
m approbatis ad celebrandum Sacrum, vt pro Ora-
torio approbato, quia non dicitur Ecclesia, nec Mo-
nasteria, & in dicto cap. vbi fit dicta concessio, tantum
de mēto Ecclesiarum & Monasteriorum, & multo
minus pro locis non priuilegiatis. Sayrus ergo & Au-
thor, qui dicunt dictam concessionem fieri pro omnibus
locis, etiam in quibus aliās seclulo interdicto possunt
diuina celebrari, nimis extendunt concessionem Pon-
tificis. Exillimamus ergo extra dictas Ecclesias & Mo-
nasteria non posse Missas quōtidie celebrari, nec offi-
cia diuina conuentualiter dici. Ita Turrianus, & hanc
sententiam tenet etiam Mercerus in 3. par. quest. 24. de
interd. dub. 7.

2. Sed his non obstantibus opinionem affirmatiuam
probabiliorē esse censo, quam tuctur Præpos. in 3.
par. de interd. dub. 1. num. 29. Dicendum est igitur in
interdicto permitti vt Missæ celebrentur non solum in
Ecclesiis & Monasteriis, sed etiam sumptis, sed etiam in
Oratoriis diuini cultus deputatis, quæ in materia fa-
miliaribus possunt sub Ecclesiis comprehendī. Et ita
hanc sententiam docet etiam Suarez disp. 34. sect. 1. n. 8.
quom citat & sequitur Villalob. in sum. tom. 1. tract. 19.
disp. ad. n. 8. & tandem hanc sententiam tenet etiam
Filiuc. tom. 1. tract. 18. cap. 3. n. 65. Layman lib. 5. tract. 5.
par. 4. n. 4. Blandus de censur. disp. 7. art. 7. assert. 7.
Ludouicus de la Cruz in Bulla Cruc. disp. 1. cap. 5. dub. 2.
num. 6. Trullench in Bulla Cruc. lib. 1. s. 1. dub. 2. n. 5.
Phil. Faber de cens. in 4. sent. dist. 25. q. 1. disp. 5. cap. 1.
n. 31. & Moscolus in sum. tract. 16. cap. 8. sic asserens:
[Quædam palabras Iglesias, y Monasterios no se han
de tomar tan literalmente, que por esso se ayau de ef-
ficar las Capillas, y Oratorios particulares, como al-
gunos han querido dezir, por que verdaderamente se
pufferon en el dicho Capitulo por causa de exemplo
mas comun, y ordinario, y assi guardando la dicha
forma, y cautela, es cosa cierta, que se puede celebrar
en las Iglesias, y Monasterios como antes, qui viera
entre dicho, y antes del entredicho se podia celebrar
en las dichas Capillas, y Oratorios particulares, luego
en tambien se podrá celebrar en ellas, y en ellos con
la dicha preuencion, y cautela.] Ita ille.

RESOL. XXXIX.

An in priuatis Oratoriis, si non adsit presens Dominus,
licet Missam celebrare coram familiaribus?
Et an hoc possit fieri tempore interdicti vigore priuile-
gij Bullæ Cruciatæ, in qua adsit eadem clausula, ac
in dictis licentiis? Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Re-
sol. 13.

1. Lim negatiuē respondi, nixus autoritate
Henriquez lib. 7. cap. 11. Rodriguez in Bulla
Cruc. s. 1. num. 5. & aliorum, assertentium id fieri non
posse tempore interdicti vigore priuilegij Bullæ Cru-
ciatæ, in qua adsit eadem clausula ac in dictis licen-
tiis, in quibus conceditur celebratio Missæ in priuatis
locis.

2. Verum his non obstantibus affirmatiuam sen-
tentiam etiam probabilem esse puto, & ita, vt mihi
asserit, obseruatur in praxi & in terminis Bullæ Cru-
ciatæ docet Ludouicus à Cruz disp. 1. cap. 5. dub. 3. n. 5.
vbi sic ait, Id quod notat Rodriguez, nimirum Missam
celebrari non posse coram familiaribus, aut cōsangui-
neis, nisi ipso domino præsentē, non placet quibus-
dam minoribus, quia Bulla concedit posse celebrari in
sua, ac familiarium & domesticorum, necnon cōsan-
guineorum suorum præsentia; ergo sicut possit cele-
brari in sola præsentia domini, non obstante illa par-

ticula copulatiua, & ita etiam in sola præsentia famu-
lorum. Ita ille, quæ omnia militant in casu nostro:
ergo, &c. Nec obstat quod in dictis licentiis adsit illa
clausula, in sua, & suorum, quæ quidem particula, &
coniungit antecedentia cum sequentibus: nam re-
spondeo quod aliquando hæc particula, & accipitur
disiunctiuē pro aut, seu, vel, vt obseruat Rodriquez in
99. regul. tom. 37. quest. 17. art. 19. Comitulus in responsi-
moral. lib. 7. q. 9. num. 4. & Portel in resp. moral. part. 3.
cas. 19.

RESOL. XL.

An familia possit Missam audire in priuato Oratorio, non
presente Domino?
Et infertur idem dicendum esse, si prædicta familia in
supradicto Oratorio vult audire Missam, virtute Cru-
ciatæ, & maxime tempore interdicti. Ex p. 9. tract. 1.
Ref. 2.

§. 1. CAsus frequentissimus est, & in Breuibus Pon-
tificis habentur hæc verba: In tua, ac tue fa-
milia præsentia. Et negatiuam sententiam, loquens tam-
en de auditione Missæ tempore Interdicti, virtute
Bullæ Cruciatæ, tenet ex multis Pater Bardi, part. 2.
tract. 2. cap. 3. sect. 8. num. 69. & seqq. vbi respondet ad
argumentum, quod ego adduxeram, nempe, particu-
lam, ac, disiungere, non copulare, & ait: Particulam
illam, & secundum propriam ipsius significationem
seu naturam, esse coniunctiuam, vt ex multis Autho-
ribus ostendit Barbofa de distinctionibus, dist. 110. n. 3, at-
tamen aliquando sumi posse disiunctiuē non nega-
mus, vt idem Author affirmat, n. 18. sed talem accep-
tionē dicimus esse impropiam, vt ipse Barbofa ad-
uertit, n. 57. & iuxta diuersitatem materie, cui dictio
ipsa applicatur, agnosci poterit, an copulatiuē, an verò
disiunctiuē sumi debeat: loquendo autem vniuersali-
ter talis mihi occurrit regula proponenda: si duo, inter
quos dictio ponitur, æquē primò, vel sine dependentia
vnius ab alio participant rationem illam, per quam
connectuntur, tunc dictio accipienda erit disiunctiuē,
si verò non æquē primò, vel cum dependentia, tunc
copulatiuē erit sumenda. Exemplis regulam hanc illu-
strabimus: sint duo in quibus adæquate resideat pote-
stas in aliquem effectum, v.g. sint Petrus, & Paulus
diuites, & dicatur: Petrus, & Paulus possunt centum
aureos expendere; dictio, &, disiunctiuē accipitur:
quia ambo seorsim possunt aureos illos erogare: con-
trà verò, si potestas sit in vno dumtaxat, & in alio per
coniunctionem, & dependentiam ab alio, vel vnus
non sit potens sine alio, tunc copulatiuē dictio est in-
terpretanda, vt si dicatur: Petrus Clericus, & sua fa-
milia est immunis à gabella, dictio, &, faciet sensum
copulatiuum: nam familia per connexionem, & de-
pendentiam à Petro fruitur Immunitate, non autem
sine illo: vel si dicatur: Parochus in sua, & testium
præsentia accipere debet consensum eorum, qui ma-
trimonium contrahunt, dictio, &, erit copulatiua,
quia neque solus Parochus sine testibus, neque testes
sine Parocho legitime, & valide consensum illum ac-
cipere queunt: sic autem in casu, de quo agimus, fa-
miliares, cum gaudeant priuilegio assistendi per depen-
dentiam à domino, in quo adæquate residet priuilegiū
assistendi diuinis, assero sine præsentia domini nõ pos-
se assistere: illationes verò ad conuertentiam non valent,
nisi quando particula, &, disiunctiuē ponitur, seu
quando ratio illa, per quam extrema connectuntur
æquē, & sine dependentia vnius ab alio in vtroque re-
peritur: si verò primò, & per se solum in vno resideat,
in aliis verò per accidens, seu per redundantiam ab il-
lo; tunc copulatiuē est explicanda: quapropter non